

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ Ε- ΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΚΩΦΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

2.1. Η ΔΙΑΓΝΩΣΗ.

Στις Η.Π.Α. τα ειδικά κέντρα πηγών είναι απαραίτητα, επειδή είναι απίθανο εκτός πυκνοκατοικημένων περιοχών να υπάρχουν διαγνωστικές υπηρεσίες που να δίνουν πληροφορίες σε ένα τοπικό επίπεδο. Η διάγνωση των τυφλοκωφών παιδιών είναι μια πολύπλευρη διαδικασία και πρέπει να πραγματοποιείται μόνον από όσους γνωρίζουν για την τυφλοκώφωση. Οι εκτιμήσεις που γίνονται από άτομα χωρίς γνώσεις γι' αυτή την αναπηρία είναι ικανό να δώσουν αποτελέσματα τεστ, τα οποία περιορίζουν τις ευκαιρίες του ατόμου για επιτυχία.

Η σωστή διάγνωση συμπεριλαμβάνει σεβασμό προς το τυφλοκωφό άτομο και την οικογένειά του, δημιουργεί μια ρεαλιστική εικόνα των ικανοτήτων του παιδιού και προσφέρει συμβουλές για την καλύτερη αντιμετώπιση των αναγκών του.

Ένα πλήθος ειδικοτήτων παρεμβαίνει για να αξιολογήσει το τυφλοκωφό παιδί. Οφθαλμίατρος, ωτορινολαρυγγολόγος, ειδικός παιδαγωγός, ψυχολόγος, παιδίατρος, παιδονευρολόγος,... Η **οφθαλμολογική εξέταση** περιλαμβάνει δύο στάδια. Πρώτα γίνεται η διάγνωση της όρασης και του οφθαλμού και μετά εξετάζεται το τι βλέπει ένα άτομο. Το δεύτερο στάδιο είναι αρκετά δύσκολο κυρίως όταν το τυφλοκωφό άτομο δεν επικοινωνεί καθόλου ή όταν παρουσιάζει αυτιστική συμπεριφορά και αποφεύγει να κοιτάξει το αντικείμενο που το ενδιαφέρει.

Η εξέταση για την ακοή γίνεται από ειδικό ΩΡΛ. Εάν όμως η τυφλοκώφωση συνοδεύεται και από άλλες αναπηρίες, τότε η εξέταση αυτή γίνεται με τη βοήθεια ηλεκτροεγκεφάλου (μέτρηση ακουστικών ερεθισμάτων), και με τη μέθοδο συμπεριφοράς (αντανακλαστικές ή μη απαντήσεις).

Ο παιδίατρος θα εξετάσει το παιδί για πιθανές άλλες αναπηρίες που συχνά συνοδεύουν την τυφλοκώφωση και έχουν ήδη αναφερθεί. Απαραίτητη η πλήρης ενημέρωση του προσωπικού που ασχολείται με το συγκεκριμένο παιδί.

Νευροψυχιατρική εξέταση. Ο τυφλοκωφός λόγω της διπλής αναπηρίας λαμβάνει ελάχιστες πληροφορίες. Η επικοινωνία είναι σχεδόν σε μηδενικό επίπεδο με όλα τα αρνητικά επακόλουθα στη συναισθηματική κατάσταση και στη συμπεριφορά του. Αρκετές είναι οι περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητη θεραπεία με φάρμακα.

Ψυχολογική αξιολόγηση. Ο ψυχολόγος είναι αυτός που πηγαίνει να συναντήσει το παιδί στο σπίτι του ή στο ειδικό κέντρο όπου διαμένει. Κύριος στόχος αυτής της συνάντησης είναι να διαπιστώσει εάν το άτομο είναι τυφλοκωφό ώστε να ενταχθεί στο πρόγραμμα. Συμπληρώνεται ο φάκελος του παιδιού ο οποίος δεν είναι πλήρης. Στη συνέχεια η μέθοδος που ακολουθείται είναι διαφορετική από κέντρο σε κέντρο. Εμείς θα περιγράψουμε τη μέθοδο που ακολουθεί το κέντρο τυφλοκωφών C.E.SSA. στη Γαλλία, έτσι όπως μας την ανέλυσε ο J.Souriau:

« Είναι μια διαδικασία που διαρκεί μια βδομάδα. Καταγράφεται η συμπεριφορά του παιδιού με βίντεο, σε τέσσερις διαφορετικές καταστάσεις και αναλύεται από ειδικούς:

Η 1^η κατάσταση διαρκεί 2 λεπτά. Το παιδί μπαίνει σε ένα άδειο δωμάτιο στο οποίο εκτός από την κάμερα δεν υπάρχει κανένα άλλο ερέθισμα. Παρατηρούμε εάν το παιδί έχει τάσεις εξερεύνησης ή απομόνωσης. Διαπιστώνουμε εάν βλέπει, εάν ακούει και ποιες είναι οι οπτικές του ικανότητες.

Η 2^η κατάσταση διαρκεί και αυτή 2 λεπτά. Το παιδί μπαίνει σε ένα δωμάτιο στο οποίο εκτός από την κάμερα υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία αντικειμένων, ερεθισμάτων. Αντικείμενα που

κάνουν ήχο, που εκπέμπουν φως, που αποτελούνται από πολλά στοιχεία,... Πώς το παιδί τα επεξεργάζεται; Με ωριμότητα ή τα αρπάζει και τα πετάει μακριά του; Βγάζει κάποιες φωνούλες; Τα βάζει στο στόμα του; Διαπιστώνουμε το οπτικό και ακουστικό επίπεδο του παιδιού, την ύπαρξη ή μη λεπτών κινήσεων, τις αντιδράσεις του σε γεύσεις,....

Η 3^η κατάσταση διαρκεί 10 λεπτά. Το παιδί μπαίνει σε ένα δωμάτιο στο οποίο εκτός από την κάμερα υπάρχει ένας ενήλικας ειδικός εκπαιδευτής τυφλοκωφών. Αναπτύσσεται κάποια σχέση ανάμεσά τους και εάν ναι ποια είναι η ποιότητα αυτής της σχέσης; Ποιο είναι το επίπεδο προσοχής, μίμησης, μνήμης, συμβολισμού, και λεξιλογίου του παιδιού; Υπάρχει διάλογος;

Η 4^η κατάσταση διαρκεί και αυτή 10 λεπτά. Το παιδί μπαίνει σε ένα δωμάτιο στο οποίο εκτός από την κάμερα υπάρχει ένα άλλο παιδί ή μια ομάδα παιδιών. Υπάρχει κοινωνική συμπεριφορά και εάν ναι σε τι βαθμό;

Μέσα στο χρονικό διάστημα της μιας βδομάδας, το παιδί παρατηρείται σε όλες τις καθημερινές δραστηριότητες και εφαρμόζονται τεστ με τη βοήθεια των οποίων εξετάζονται:

- Η μνήμη
- Η οπτική αντίληψη
- η κοινωνικότητά
- η κατανόηση του χρόνου
- η κατανόηση του χώρου.

Τέτοια τεστ είναι η κλίμακα CALLIER – AZUSA, το παιδαγωγικό σύστημα LOS LUNAS, το σύστημα παρατηρήσεων VISION – UP CURRICULUM και το τεστ DASII (Development Assessment και Screening Inventory).

Τέλος, συμπληρώνονται ειδικά ερωτηματολόγια από τους παιδαγωγούς και τους γονείς των παιδιών. Στο τέλος της βδομάδας τα αποτελέσματα ανακοινώνονται στους γονείς και φτιάχνεται ο πλήρης διαγνωστικός φάκελος του μαθητή».

Κατά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της εκτίμησης στους γονείς πρέπει να:

1. αποφύγετε την τεχνική ορολογία.
2. χρησιμοποιείτε όρους οι οποίοι απεικονίζουν ακριβώς μια συγκεκριμένη συμπεριφορά ή ποιότητα.
3. περιγράφετε συγκεκριμένες ικανότητες.
4. δίνετε έμφαση στη λειτουργικότητα των επικοινωνιακών συμπεριφορών στα διάφορα περιεχόμενα.
5. περιγράφετε τις συμπεριφορές αλληλεπίδρασης και τις κοινωνικές συμπεριφορές του μαθητή σε διάφορες τοποθεσίες και με διάφορα πρόσωπα.
6. προτείνετε ευκαιρίες για μεγαλύτερη ανταπόκριση και αλληλεπίδραση, και τρόπους να βοηθήσετε το μαθητή να καταλάβει τα μηνύματα καλύτερα.
7. Μη χρησιμοποιείτε όρους που δείχνουν αναπηρία σαν επίθετα.
8. μην παρουσιάζετε ποσοτικά δεδομένα, χρησιμοποιώντας στάνταρ σκορ και με σειρά κατάταξης ποσοστού.
9. μη χρησιμοποιείτε γενικούς όρους, οι οποίοι δε βασίζονται στην πραγματικότητα.
10. περιγραφές μεγαλύτερων παιδιών, οι οποίοι είναι τυφλοκωφοί, δε θα πρέπει ποτέ να αναφέρονται στα επίπεδα ηλικίας παιδιών χωρίς αναπηρίες. Για παράδειγμα δεν είναι σωστό να ειπωθεί : « αυτός ο 14χρονος μαθητής λειτουργεί σε ένα επίπεδο 5χρονου παιδιού».

2.2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Γνωρίζοντας ότι δεν υπάρχει κάποιο μοντέλο υπηρεσίας που να είναι ικανό να συναντήσει τις ανάγκες όλων των τυφλοκωφών παιδιών, θα πρέπει με τη δικιά μας οργάνωση να δημιουργήσουμε προγράμματα που να απευθύνονται σε κάθε παιδί εξατομικευμένα και στις ανάγκες της οικογένειάς του.

Στην καρδιά του κάθε εξατομικευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος πρέπει να βρίσκονται 3 βασικά στοιχεία:

1. Η διαμόρφωση των κοινωνικών σχέσεων
2. οι επικοινωνιακές ικανότητες με νόημα
3. η κατανόηση του κόσμου.

Η ομάδα που θα σχεδιάσει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρέπει να βεβαιωθεί ότι παρέχει κάθε δυνατή ευκαιρία στο τυφλοκωφό παιδί για να πετύχει στη ζωή του. Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια κριτικά θέματα όπου τα μέλη της οικογένειας και το προσωπικό του σχολείου θα πρέπει να σκεφτούν, για να οργανώσουν αποτελεσματικά προγράμματα, ικανά να συναντήσουν τις ανάγκες του τυφλοκωφού παιδιού.

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ.... για ένα μαθητή που είναι τυφλοκωφός θα πρέπει να περιλαμβάνει :

- τις ικανότητες του παιδιού
- τις ανάγκες του παιδιού
- τις εκπαιδευτικές στρατηγικές που συναντούν το μοναδικό στυλ εκμάθησης των παιδιών
- τους κατάλληλους τρόπους ανταπόκρισης στις προτάσεις των παιδιών έτσι ώστε να ενθαρρύνεται η επικοινωνία.
- την ανάγκη για συγκεκριμένη υποστήριξη υπηρεσιών
- το κατάλληλο περιβάλλον κατανόησης για το παιδί
- τους τρόπους παρουσίασης του εκπαιδευτικού υλικού, κατάλληλου στην αντίστοιχη όραση και ακοή του κάθε παιδιού.
- Τα μέσα επικοινωνίας που θα πρέπει να περιτριγυρίζουν το παιδί, ώστε να ενθαρρύνονται οι εκφραστικές και λαμβάνουσες ικανότητες του.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....Βασισμένοι στην εκτίμηση, τα μέλη της εκπαιδευτικής ομάδας ξεκινούν καθορίζοντας τις περιοχές προτεραιότητας για καθοδήγηση, τους στόχους, τις συγκεκριμένες στρατηγικές εκμάθησης που πρέπει να χρησιμοποιηθούν, και τα κριτήρια αξιολόγησης του προγράμματος. Από τη στιγμή που η ομάδα έχει αποφασίσει ποια θα πρέπει να είναι τα συστατικά ενός κατάλληλου προγράμματος για το παιδί, τα μέλη της ομάδας θα πρέπει να ξεχωρίσουν τις πηγές και να δώσουν το πρόγραμμα που θα φέρει τα αποτελέσματα.

Επειδή οι ανάγκες ενός τυφλοκωφού παιδιού είναι τόσο περίπλοκες, θα πρέπει να θυμηθούμε ότι η ποσότητα σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να αντικαταστήσει την ποιότητα. Το σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα γιατί είναι κατανοητό σε όλους, πως ο κάθε ειδικός στον τομέα του θα έχει γράψει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Κύρια σκέψη της ομάδας πρέπει να είναι ποιος έχει πραγματικά συνεισφέρει για να συναντήσει τις ανάγκες του παιδιού και της οικογένειας του, να υποστηρίξει την παρέμβασή του και να δώσει με τη σειρά της ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Ένας καλά εκπαιδευμένος δάσκαλος μπορεί να καταλάβει εύκολα τις ανάγκες της επικοινωνίας και των αισθήσεων του παιδιού και αποτελεί το απαραίτητο μέσο για να χτιστούν οι ικανότητες των μελών της ομάδας, τέτοιες ώστε να υπηρετηθεί σωστά το παιδί.

Μέσα στο περιεχόμενο του σχεδιασμού ενός προγράμματος για το παιδί, πρέπει να αναπτύξουμε επίσης ένα πρόγραμμα για το προσωπικό και την οικογένεια, έτσι ώστε να γίνουν πιο ικανοί στη γνώση και στις ικανότητες που απαιτούνται για να δώσουν ποιοτική υπηρεσία και να δημιουργήσουν περιβάλλον σπιτιού υπό διέγερση. Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να γίνουν οι καλύτεροι συνεργάτες στην ανάπτυξη μιας ουσιαστικής επικοινωνίας. Είναι οι συνεισφορές του εκπαιδευτικού προγράμματος στο σπίτι και αναφέρουν στους ειδικούς πληροφορίες που τις περισσότερες φορές είναι απίθανο να τις γνωρίζουν (από καθημερινές καταστάσεις από τη ζωή του παιδιού μέσα στο σπίτι). Η οικογένεια θα πρέπει να συμπεριφέρεται σε μια αληθινή ομάδα από μέλη και να τις παρέχεται το δικαίωμα να έχει άποψη.

ΘΥΜΗΘΕΙΤΕ :

- Τα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία χτίζονται από τις ικανότητες του προσωπικού και από τις ανάγκες των γονέων, θα πρέπει να αναπτυχθούν με τέτοιο τρόπο ώστε οι τυφλοκωφοί μαθητές να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και να είναι ικανοί να αναπτύξουν οι ίδιοι τις ανάγκες τους.
- Το επιτυχές αποτέλεσμα ενός προγράμματος εξαρτάται άμεσα από τη διαμόρφωση της σχέσης εκπαιδευτή – μαθητή.
- Αλλαγές στο εκπαιδευτικό περιβάλλον πραγματοποιούνται όταν κρίνονται αναγκαίες από όλη την εκπαιδευτική ομάδα, για να συναντήσουν τις εξατομικευμένες ανάγκες του τυφλοκωφού παιδιού.

2.3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.

Ένας " πρωινός κύκλος" για να αρχίσει η μέρα μαζί με όλα τα παιδιά της τάξης για μικρό χρονικό διάστημα είναι μια ιδέα, αλλά είναι σημαντικό να σκεφτούμε για το περιεχόμενο αυτής της στιγμής και να δημιουργούμε δραστηριότητες με νόημα για τα παιδιά και κάποιες πιθανότητες για εκμάθηση.

Μην περιμένετε από ένα τυφλοκωφό παιδί να μάθει να κάνει σύμβολα από μόνο του. Πρέπει να υπάρξει επαναλαμβανόμενη έκθεση σε αυτά. Χρησιμοποιήστε συμβολισμούς λέξεων που έχουν νόημα για το παιδί σε φυσικές καταστάσεις. Ανάπτυξη λεξιλογίου μπορεί να υπάρξει μόνο όταν ο μαθητής κατανοεί και χρησιμοποιεί τα σύμβολα που του προσφέρονται.

Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε ένα μαθητή με υπολειμματα όρασης και ακοής να βελτιωθεί στο να ονομάζει αντικείμενα, ανθρώπους, δραστηριότητες και να εκφράζει σχέσεις μεταξύ πραγμάτων και ιδεών; Πρώτα από όλα είναι σημαντικό να θυμηθούμε ότι η γλώσσα μπορεί να διαχωριστεί από τη σκέψη και τα συναισθήματα. Τα παιδιά πρώτα εκτίθενται στη γλώσσα και μόνο αφού έχουν εκτεθεί αρκετά, γίνονται ικανοί να δείξουν κατανόηση. Ο κόσμος και η παραγωγή γραμματικής είναι από τα τελευταία στάδια σε αυτήν την αναπτυξιακή σειρά.

Κύριος στόχος είναι η βοήθεια προς το παιδί ώστε να γίνει ικανό να εκφράζεται με απλές προτάσεις. Από τη στιγμή που ο μαθητής κατανοεί πράγματα και καταλαβαίνει ότι οι άνθρωποι έχουν ονόματα, είναι ικανός να κερδίσει συγκεκριμένες ιδέες όπως:

- Τα άτομα έχουν προσωπικά ονόματα.
- Τα άτομα έχουν οικογενειακά ονόματα.
- Τα άτομα μοιράζονται συγκεκριμένα φυσικά χαρακτηριστικά.
- Τα άτομα έχουν συγκεκριμένες φυσικές ανάγκες.
- Τα άτομα έχουν συγκεκριμένα συναισθήματα.
- Τα άτομα ζουν με τις οικογένειές τους και σε κοινωνικά γκρουπ.
- Τα άτομα ζουν επίσης μέσα στο φυσικό κόσμο.
- Ο κόσμος αλλάζει κατά τη διάρκεια κάθε εποχής(Brackwell,1978).

Ακολουθούν μερικές **κατηγορίες και παραδείγματα λέξεων** που πρέπει μετά από επαναλαμβανόμενη έκθεση, να μάθουν να χρησιμοποιούν τα παιδιά. Η έκθεση σε τέτοιες λέξεις γίνεται σε ένα περιεχόμενο μιας ευχάριστης δραστηριότητας με νόημα, η οποία πραγματοποιείται σε φυσικά περιβάλλοντα:

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ: Ονόματα ανθρώπων, ζώων, οικογενειακές τοποθεσίες, αγαπημένα πράγματα, μέρη του σώματος, αντικείμενα που χρησιμοποιούνται στο σχολείο, ονόματα υλικών, ονόματα μέσων μεταφοράς, διακοπών και σχετικά στοιχεία.

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ: εγώ, εσύ, εμένα, εμείς, δικό μου, δικός σου, δικό μας.

ΡΗΜΑΤΑ: λέξεις που το νόημά τους φανερώνει κίνηση και συχνά χρησιμοποιούνται πιο α-

φηρημένα ρήματα όπως τα : έχω, κάνω, είμαι, θέλω, ξέρω.

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΑ: λέξεις ποιότητας και ποσότητας, νούμερα, χρώματα, λέξεις που περιγράφουν αισθήματα. Απλή χρήση των λέξεων: μέσα, πάνω, κάτω, πίσω.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ: ποιος, τι, πού, πότε, γιατί, ποιο, πώς. ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ: όπως οι μέρες της βδομάδας, αύριο, χθες, τώρα και αργότερα.

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ: και.

ΟΙ ΑΡΝΗΣΕΙΣ: δεν, όχι, κανένα.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Η δημιουργία του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος προϋποθέτει ότι:

- α) απευθύνεται σε τυφλοκωφά παιδιά σχολικής ηλικίας ικανά να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά – «ακαδημαϊκά» προγράμματα και
- β) ο εκπαιδευτικός είναι γνώστης της:
Θεωρίας της συναισθηματικής ανάπτυξης
Γνωστικής ανάπτυξης
Ανάπτυξης της γλώσσας, και
Νοηματικής γλώσσας.

2.4. ΠΙΚΤΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗ.

Το πικτόγραμμα (δισδιάστατο ή τρισδιάστατο σχήμα), είναι μια μέθοδος που χρησιμοποιείται συχνά στην εκπαίδευση ατόμων με μειωμένη όραση και ακοή. Απαραίτητες προϋποθέσεις εφαρμογής της μεθόδου είναι να καταστεί το παιδί ικανό να:

1. μιμείται
2. έχει κατανοήσει την έννοια του συνόλου
3. έχει κατανοήσει την έννοια του βέλους(κατεύθυνση προς τα δεξιά)
4. μπορεί να αναγνωρίζει εικόνες και φωτογραφίες
5. μπορεί να κινείται άνετα στο περιβάλλον της τάξης.

Οι ειδικοί της μεθόδου ακολουθούν συνήθως έξι στάδια εκμάθησης της ανάγνωσης με τη βοήθεια των πικτογραμμάτων :

1^ο ΣΤΑΔΙΟ: στην αρχή εργάζονται αποκλειστικά με το όνομα του παιδιού. Το όνομα είναι η βάση όλης της μεθόδου και το παιδί πρέπει να το γνωρίζει πολύ καλά. Στη συνέχεια εισάγονται φωτογραφίες προσώπων από το άμεσο περιβάλλον του παιδιού και φωτογραφίες αντικειμένων που χρησιμοποιεί καθημερινά. Οι φωτογραφίες μετατρέπονται σε σχέδιο και μετά σε πικτόγραμμα για να χρησιμοποιηθούν μέσα στις προτάσεις.

2^ο ΣΤΑΔΙΟ: ο μαθητής μαθαίνει σύμβολα (με τη μορφή σχεδίου), τα οποία αναπαριστούν χειρονομίες ή νοήματα. Βασικά είναι τα σύμβολα του ΠΑΙΖΩ, ΤΡΩΩ, ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ, ΚΑΘΟΜΑΙ, ΠΗΓΑΙΝΩ, ΤΕΛΕΙΩΣΑ.

3^ο ΣΤΑΔΙΟ: δουλεύεται η γραμματική και γίνεται εξάσκηση πάνω στο ρήμα, το υποκείμενο και το αντικείμενο της φράσης που θα διδαχθεί. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στη χρήση διαφορετικών χρωμάτων. Χρησιμοποιείται το :

1. ΚΟΚΚΙΝΟ για τα ρήματα
2. ΜΠΛΕ για τα αντικείμενα και τα υποκείμενα
3. ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ για ότι δηλώνει χρόνο

4. ΠΡΑΣΙΝΟ για τους συνδέσμους.

4^ο ΣΤΑΔΙΟ: γίνεται εξάσκηση σε σύνθετες προτάσεις (μέχρι 5 λέξεις), χρονικές, αρνητικές και ερωτηματικές. Στο στάδιο αυτό εργάζονται μόνο πάνω στην ανάγνωση των προτάσεων.

5^ο ΣΤΑΔΙΟ: μετά την ανάγνωση ακολουθεί η εξάσκηση στο γραπτό λόγο. Η αρχή πάντα γίνεται με τη γραφή του ονόματος του παιδιού.

6^ο ΣΤΑΔΙΟ: τέλος, υπάρχει η εξέλιξη της γραπτής φράσης με σταθερή μείωση των χρωμάτων και των πικτογραμμάτων.

2.5. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

Με στόχο την προσέγγιση και τη βοήθεια των παιδιών στο να μάθουν γλώσσα και ιδέες με νόημα, η Barbara Miles και η Marianne Riggio δίνουν το ακόλουθο **σχεδιάγραμμα για να διδάξουμε σε τυφλοκωφά παιδιά**. Θέμα διδασκαλίας «η Άνοιξη». Το σχεδιάγραμμα αποτελείται από 9 βήματα:

1. το θέμα : η άνοιξη
2. ιδέα και ανάπτυξη : Η άνοιξη είναι μια εποχή. Τα φυτά μεγαλώνουν την άνοιξη. Τα φυτά χρειάζονται έδαφος και νερό για να μεγαλώσουν. Εμείς τρώμε φρούτα και λαχανικά. Τα λουλούδια φυτρώνουν από τον καρπό.
3. αντικείμενα και εικόνες : Κάποια λουλούδια και φυτά από το βιβλίο της άνοιξης. Τα φύλλα πέφτουν. Χρησιμοποιήστε εικόνες ή αντικείμενα σε σειρά για τη δραστηριότητα φυτέματος. Να μετρήσει τα φύλλα, τα φυτά και τα δέντρα.
4. κοινωνικές ικανότητες : Φυτέψτε ένα δέντρο μαζί. Φυτέψτε λουλούδια για την ημέρα της μητέρας. Να προσφέρει λουλούδια. Να μιλήσετε για δώρα.
5. κινητική ανάπτυξη και παιχνίδι : Το παιχνίδι έξω από το σπίτι. Το σκαρφάλωμα, η αναρρίχηση στα δέντρα. Να κουνήσει μια κούνια η οποία κρέμεται από χαμηλούς κορμούς. Να παίξετε θεατρικό παιχνίδι επάνω στο γρασίδι.
6. απλές κινήσεις και τέχνη : Φτιάξτε λουλούδια από χαρτί. Να μιλήσετε για τα χρώματα. Φτιάξτε μαζί ένα κολιέ από φύλλα και λουλούδια.
7. η ανάπτυξη των αισθήσεων : Να αισθανθεί μικρά λουλούδια, φύλλα και το έδαφος. Να μιλήσετε για τις καινούριες μυρωδιές της άνοιξης. Να συγκρίνετε και να εντοπίσετε τις διαφορές των δέντρων και των φύλλων τους. Ποια είναι σκληρά και ποια είναι απαλά; Να γευτεί κάποια λαχανικά και φρούτα. Ποια είναι γλυκά και ποια αλμυρά, πικρά.
8. καθημερινές ικανότητες όπως το σνακ και η μαγειρική : το να ψωνίζεις σε ένα κοντινό μαγαζί, να φτιάχνεις σαλάτες, να κόβεις φρούτα και λαχανικά.
9. γλώσσα και επικοινωνία : Το λεξιλόγιο και οι ιδέες που αναπτύχθηκαν είναι : οι εποχές, η άνοιξη, τα φυτά, τα λουλούδια, τα λαχανικά, το έδαφος, σκάβω, οι καρποί, μεγαλώνω, ζεστό, πράσινο, υποθέτω, το δένδρο μεγαλώνει. τα λουλούδια είναι όμορφα.

2.6. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΥΦΛΟΚΩΦΩΝ.

Τα παιδιά και οι νεαροί ενήλικες τους οποίους διδάσκουμε, καθώς προχωρούν προς την ενηλικίωσή τους, παρ' όλο που φαίνεται αρκετά μακρινή, θα πρέπει να προετοιμαστούν γι αυτή. Η προετοιμασία θα πρέπει να βασιστεί σε εικόνες για τη ζωή που εμείς ελπίζουμε να ζήσουν στο μέλλον. Με ένα καλό σχεδιασμό μετάβασης, ο τυφλοκωφός θα είναι ικανός να αναγνωρίσει τη σημαντικότητα της επικοινωνίας και θα μπορεί να ξεχωρίσει τι είναι ποιοτικό για τη ζωή του.

Εμείς ως εκπαιδευτές, παρεμβάτες και υποστηρικτές πρέπει να είμαστε ικανοί να παρατηρούμε πώς οι τυφλοκωφοί συναναστρέφονται με τα μέλη των οικογενειών τους και με τους φίλους μέσα στην κοινότητά τους. Οι παρατηρήσεις που έχουν λάβει μέρος μέχρι τώρα δίνουν:

ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ:

- προσοχή
- κοινωνική συναναστροφή
- συναναστροφή παιχνιδιού
- φροντίδα
- άδεια για να παίξεις σε μια δραστηριότητα
- δεκτική κίνηση
- η βοήθεια
- πληροφορίες/ εξακρίβωση
- αντικείμενα
- φαγητό.

ΑΡΝΗΣΕΙΣ:

- διαμαρτύρεται
- απορρίπτει

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ/ ΣΧΟΛΙΑ:

- για γεγονότα / κινήσεις
- για αντικείμενα / άτομα
- για λάθη / παρανοήσεις - παρεξηγήσεις
- για να συμφωνήσει κάποιος μαζί του
- για να χαιρετήσει
- για χιούμορ.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ:

- προσδοκία
- βαριέμαι
- σύγχυση
- φόβο
- έχω πληγωθεί
- πόνο
- ευχαρίστηση(Donnellan,1984)

Είναι σίγουρο ότι οι πλούσιες κοινωνικές σχέσεις προσφέρουν στην καλή ποιότητα της ζωής. Οι άνθρωποι που παρέχουν φροντίδα σε τυφλοκωφούς πρέπει να έχουν κοινωνικές συζητήσεις μαζί τους κατά τη διάρκεια των οποίων η αυτοπεποίθηση και τα ενδιαφέροντα θα γίνουν πιο έντονα και θα διακριθούν. Απαραίτητη θεωρείται η εισαγωγή σε φίλους οι οποίοι μοιράζονται πολλές επικοινωνιακές μεθόδους, έτσι ώστε ο τυφλοκωφός να έχει την ευκαιρία να πραγματοποιήσει σχέσεις μαζί τους. Ενεργοποιήστε τρόπους για τα μέλη της κοινότητας για να γίνουν περισσότερο άνετοι στα μέσα επικοινωνίας που χρησιμοποιεί το συγκεκριμένο άτομο.

Έξω από την τάξη πολλές καινούριες καταστάσεις θα δημιουργηθούν. Το να μπαίνει κάποιος σε νέες καταστάσεις ζωής ή σε νέες εργασιακές συνθήκες, αυτό από μόνο του απαιτεί συναναστροφή με καινούρια άτομα. Η επιτυχία σε αυτές τις καταστάσεις εξαρτάται από :

1. την αυτοπεποίθηση του ατόμου που επικοινωνεί
2. την ποικιλία των επικοινωνιακών συστημάτων που έχουμε στη διάθεσή μας
3. το πότε και το πώς πρέπει να χρησιμοποιήσεις την ποικιλία δομών της επικοινωνίας.

Καθώς πολλά άτομα στις κοινότητες μας και στον κόσμο μαθαίνουν για την αναπηρία της τυφλοκώφωσης, η ποιότητα της ζωής των τυφλοκωφών πρόκειται να βελτιωθεί. Εμείς μπορούμε να συνεισφέρουμε στην εκπαίδευση του κοινού εκπαιδεύοντας άτομα πάνω σε σχετικά θέματα, απλά με το να μοιραζόμαστε τις εμπειρίες με τους φίλους μας. Μπορούμε να γράψουμε κάποια κείμενα για τους τυφλοκωφούς φίλους μας και να υποστηρίξουμε κάποιους οργανισμούς που εκπαιδεύουν ανθρώπους για θέματα τυφλοκώφωσης.

Πρέπει να γίνουμε φίλοι με τα τυφλοκωφά άτομα, και να μοιραζόμαστε αυτή τη φιλία με

άλλους. Μερικές φορές αυτές οι φιλίες θα απαιτήσουν να γίνουμε καλύτεροι μεταφραστές. Εάν είμαστε πρόθυμοι να το κάνουμε αυτό, πρέπει να ενεργοποιήσουμε κάποιες συζητήσεις που αναμφισβήτητα θα εμπλουτίσουν τις δικές μας ζωές. Έστω και η πιο μικρή βοήθεια που προσφέρουμε, δίνει στα άτομα που είναι τυφλοκωφά, περισσότερες πιθανότητες να έχουν μια ολοκληρωμένη ενήλικη ζωή.

2.7. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ.

Θα αναφέρουμε δύο ενδεικτικές λειτουργικές δραστηριότητες οι οποίες πραγματοποιούνται σε πολλαπλά περιβάλλοντα του σχολείου και της κοινότητας, και έχουν στόχο να κάνουν το μαθητή ικανό να :

- Αναγνωρίζει ονόματα
- Ανταποκρίνεται 1-1
- Ταιριάζει
- Ξεχωρίζει
- Βάζει σε σειρά ικανότητες.

1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

«ΤΑ ΣΑΚΟΥΛΑΚΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ».

Ο μαθητής με μια σειρά βημάτων θα πρέπει να γεμίζει σακουλάκια με καραμέλες. Υπάρχουν 5 σακούλες και κάθε μια πρέπει να περιέχει 7 καραμέλες. Τα υλικά που θα χρειαστούν:

- Μια μικρή εικόνα δοχείου με καραμέλες
- Ειδική στήριξη της σακούλας
- Πίνακας επικοινωνίας
- Μηχανισμός ήχου και εικόνας
- Ένας φάκελος με το όνομα του παιδιού.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ:

1. Ο μαθητής πρέπει να ενθαρρυνθεί να δουλεύει από αριστερά προς τα δεξιά. Αν κάνει λάθος πρέπει να τον διορθώσετε εκείνη τη στιγμή
2. η περιοχή εργασίας πρέπει να φτιαχτεί ακριβώς μπροστά του, έτσι ώστε να μετράει 7 καραμέλες και να τις τοποθετεί μέσα στη σακούλα.
3. περιορίστε του τις καραμέλες σε τέσσερις για το τελευταίο γέμισμα. Ο μαθητής θα ζητήσει «περισσότερο» με το μηχάνημα ήχου.
4. δώστε αρχικές οδηγίες πριν αρχίσει η εργασία.
5. δείξτε τη λειτουργία του μηχανήματος ήχου.
6. δώστε βοήθεια σε κάθε βήμα αν το κρίνεται απαραίτητο.
7. όταν θα γεμίσει και τις 5 σακούλες, πρέπει να τις τοποθετήσει στο «σωστό σημείο».
8. το σωστό σημείο είναι ένα ράφι πώλησης στο κυλικείο του ίδιου ορόφου.
9. επαινείται το κάθε σωστό βήμα και την ολοκληρωμένη εργασία.
10. ο μαθητής στο τέλος της εργασίας ανταμείβεται με το ποσό των 50 λεπτών, χρήματα που μπορεί να τα ανταλλάξει με ότι θέλει από το κυλικείο.

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

«ΕΦΟΔΙΑΖΩ ΤΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ»

Ο μαθητής με μια σειρά βημάτων θα πρέπει να εφοδιάσει το μηχάνημα των αναψυκτικών με πορτοκαλάδες. Το μηχάνημα των αναψυκτικών βρίσκεται στο χώρο του κυλικείου. Υπάρχουν 4 κουτάκια που το καθένα περιέχει 6 πορτοκαλάδες. Η δραστηριότητα αποτελείται από μια σειρά 17 βημάτων. Ο εκπαιδευτής κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας τσεκάρει τα σωστά βήματα σε μια λίστα. Στο τέλος της εργασίας σημειώνονται:

- το σύνολο των σωστών βημάτων

- το ποσοστό των σωστών βημάτων
- η ημερομηνία
- το όνομα του μαθητή
- το όνομα του εκπαιδευτή. (Η λίστα αυτή μπαίνει στο φάκελο του μαθητή.)

Η ΣΕΙΡΑ ΤΩΝ ΒΗΜΑΤΩΝ:

1. χαιρετάει (με χειραψία) τον εκπαιδευτή
2. βρίσκει το κλειδί του μηχανήματος το οποίο πρέπει να το έχει αφήσει ο εκπαιδευτής επάνω στο τραπέζι.
3. με το κλειδί στο χέρι προσπαθεί να βρει το μηχάνημα μέσα στο χώρο του κυλικείου.
4. ξεκλειδώνει την πόρτα της μηχανής.
5. ανοίγει την πόρτα.
6. ανάβει το φως.
7. παίρνει ένα κουτάκι με 6 πορτοκαλάδες και το αφήνει πάνω στο τραπέζι.
8. επανάληψη του βήματος 7
9. επανάληψη του βήματος 7
10. επανάληψη του βήματος 7
11. ανοίγει ένα από τα 4 κουτάκια και παίρνει μια πορτοκαλάδα.
12. βάζει την πορτοκαλάδα στη σωστή θέση μέσα στο μηχάνημα.
13. επαναλαμβάνει τα βήματα 11 και 12 μέχρι να τοποθετηθούν όλες οι πορτοκαλάδες μέσα στο μηχάνημα.
14. τοποθετεί τα 4 άδεια κουτιά σε μια γωνία του κυλικείου.
15. κλείνει το φως του μηχανήματος.
16. κλείνει την πόρτα
17. επιστρέφει το κλειδί στο τραπέζι.

* ο μαθητής στο τέλος της εργασίας ανταμείβεται με το ποσό των 80 λεπτών, χρήματα που μπορεί να τα ανταλλάξει με ότι θέλει από το κυλικείο.

2.8. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ.

Η ανάπτυξη της ικανότητας του παιδιού να ξεχωρίζει τον εαυτό του, να ενεργεί στο περιβάλλον του και να προκαλεί το αποτέλεσμα, είναι σημαντικό για την ανάπτυξη της επικοινωνίας. Η επικοινωνία σε οποιαδήποτε μορφή της δεν μπορεί να είναι γλώσσα, χωρίς την κατανόηση του συμβολισμού και της αναπαράστασης.

Εάν ένα παιδί είναι ικανό να προκαλέσει αποτέλεσμα στο περιβάλλον του και να επηρεάσει αντικείμενα, η διαδικασία αυτή θα πρέπει να επαναλαμβάνεται και να ενισχύεται όποτε είναι δυνατό, για να κατανοήσει το παιδί τη σχέση μεταξύ αντικειμένου – δραστηριότητας.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αναπαραστάσεις είναι :

- Απτά σύμβολα
- Ποικιλία αντικειμένων
- Αντικείμενα δύο διαστάσεων
- Σκιτσάκια αντικειμένων και δραστηριοτήτων
- Εικόνες (... εξαρτάται από τα υπολείμματα όρασης του παιδιού)
- Διάλογος
- Λέξεις εκτυπωμένες σε Braille.

Οποιοδήποτε αντικείμενο χρησιμοποιείται συνέχεια με μια δραστηριότητα, είναι προφανές πώς θα αποτελέσει το αντικείμενο αναφοράς. Για να αρχίσουμε μια δραστηριότητα συνήθως χρησιμοποιούνται πραγματικά αντικείμενα (μπάλα, παλτό, τσάντα,...). Σταδιακά τα πραγματικά αντικείμενα αντικαθίστανται από συμβολικά αντικείμενα(ένα κομμάτι ύφασμα ίδιο με αυτό του παλτού).

Από τη στιγμή που ένα αντικείμενο χρησιμοποιείται συνέχεια για να συμβολίσει μια δραστηριότητα, για την ίδια δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί μια ποικιλία αντικειμένων. Για παράδειγμα, έχουμε τη δραστηριότητα «ψώνια στα καταστήματα» η οποία έχει ως αντικείμενο αναφοράς μια συγκεκριμένη τσάντα. Σταδιακά, ένα πορτοφόλι ή ένα νόμισμα γίνονται τα νέα αντικείμενα αναφοράς της ίδιας δραστηριότητας.

Η ποικιλία θα βοηθήσει το παιδί να αναπτύξει ιδέες στο μυαλό του και μια κατανόηση που δε θα βασίζεται σε ρουτίνες.

Οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς:

- Σκιστάκια γραμμής μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε παιδιά με ελάχιστα υπολείμματα όρασης
- Το παιδί σε μια διαδικασία αναπαράστασης εικόνων, μπορεί να ζωγραφίζει μέσα σε γραμμές, καθώς η γλώσσα του υπονοεί πολλά για την εικόνα
- Φωτογραφίες παιδιού που συμμετέχει σε μια δραστηριότητα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη αναπαραστάσεων, η χρήση τους εξαρτάται από το επίπεδο όρασης του παιδιού.
- Ενθάρρυνση της ανταπόκρισης του μαθητή σε ερωτήσεις(πώς, πού, πότε, γιατί), σχετικές με το περιεχόμενο των εικόνων.
- Μια σειρά από εικόνες – φωτογραφίες που περιγράφει μια δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί, ιδιαίτερα αν η δραστηριότητα είναι ένα «ειδικό ταξίδι»(Gloyn,1998).

2.9. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΤΥΦΛΟΚΩΦΩΝ.

1. το παιδί πρέπει να μαθαίνει με προσδοκία
2. η συμπεριφορά και οι αντιδράσεις του τυφλοκωφού, εκφράζουν το συναισθηματικό του κόσμο.
3. **απαραίτητη η ανάπτυξη ισχυρού συναισθηματικού δεσμού του εκπαιδευτικού με το μαθητή η οποία μπορεί να πάρει πολύ χρόνο, αλλά είναι το «Α» και το «Ω» της οργάνωσης και της επιτυχίας ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.**
4. στόχος του εκπαιδευτή δεν είναι η μεταφορά της γλώσσας. Μεταφέρουμε τον τρόπο, τη λειτουργικότητα της γλώσσας. Από οπτική και ακουστική σε απτική.
5. **το μυστικό της δουλειάς μας με τα τυφλοκωφά άτομα είναι η αναπαράσταση του αντικειμένου. Πρέπει να υπάρχει μια αναπαράσταση για κάθε αντικείμενο. Σε πολύ προχωρημένο στάδιο εκπαίδευσης στοχεύουμε σε μια μικρή αναπαράσταση του κόσμου.**
6. το άτομο που προσφέρει φροντίδα στον τυφλοκωφό ονομάζεται «επαγγελματίας».
7. ο «επαγγελματίας» δεν μπορεί να προσφέρει ισόβια αυτή την υπηρεσία. Στεγνώνει συναισθηματικά όταν εργάζεται συνέχεια με το ίδιο άτομο.
8. όχι εξάρτηση του τυφλοκωφού από τον επαγγελματία.
9. **ο δάσκαλος πρέπει να είναι ο ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ του τυφλοκωφού με τον κόσμο. Πρέπει να είναι ο ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ και ΟΧΙ Ο ΚΑΤΟΧΟΣ της πρόσβασης.**
10. απαραίτητη η πρόσβαση του τυφλοκωφού στην κοινωνική ζωή. Επιτυγχάνεται σταδιακά με πρόσβαση στην επικοινωνία, στην κινητικότητα και στην πληροφορία.
11. το παιδί που δεν έχει μεγάλες εγκεφαλικές βλάβες μπορεί να ενσωματωθεί στο κοινωνικό περιβάλλον.
12. απαραίτητη η εμπλοκή των γονέων στην εκπαίδευση.
13. το τυφλοκωφό παιδί πρέπει να μάθει να χρησιμοποιεί όποια υπολείμματα όρασης και ακοής υπάρχουν.
14. το περιβάλλον μέσα στο οποίο εκπαιδεύεται θα πρέπει να είναι κατανοησιμο και ελεγχόμενο από το παιδί

15. το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει να εκτείνεται 24 ώρες το 24ωρο, 7 μέρες τη βδομάδα και 12 μήνες το χρόνο.
16. απαραίτητη η θεμελίωση εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτή και μαθητή

Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

ΣΕ ΞΕΡΩ ΚΑΙ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΠΟΛΛΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΜΟΝΟΣ ΣΟΥ.
ΟΤΑΝ ΜΕ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙΣ ΘΑ ΕΙΜΑΙ ΔΙΠΛΑ ΣΟΥ.
ΘΑ ΕΙΜΑΙ ΠΑΝΤΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ ΓΙΑ ΣΕΝΑ.
ΘΑ ΣΕ ΒΟΗΘΗΣΩ ΜΟΝΟ ΟΤΑΝ ΜΟΥ ΤΟ ΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΚΑΙ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ
ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ.

2.10. ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.

Τα κοινωνικά παιχνίδια χρησιμοποιούνται στη συναναστροφή και στην επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπινων όντων. Η περιπλοκότητα των κοινωνικών παιχνιδιών αυξάνεται κατά κάποιο τρόπο, ώστε το επόμενο παιχνίδι να υπερτερεί σε στοιχεία από το προηγούμενο με τα νέα στοιχεία συνδυασμένα.

Τα πρώτα παιχνίδια επαφής. Η επικέντρωση είναι η συναισθηματική επαφή με τον παρτενέρ για ολοένα και μεγαλύτερες περιόδους. Η μίμηση ή "ο καθρεπτισμός" είναι το λειτουργικό εργαλείο για τον παρτενέρ. Αρχίζει με ένα συγχρονισμό και αναπτύσσεται σε παρτιτούρες εναλλαγής όπου και οι δύο παρτενέρ παίρνουν εναύσματα για να αρχίσουν κάτι.

Ο επόμενος τύπος παιχνιδιού είναι τα παιχνίδια προσδοκίας. Είναι συχνά παιχνίδια με το σώμα. Παρ' όλο που ξέρουμε πως το τυφλοκωφό άτομο γνωρίζει το παιχνίδι και τις περισσότερες φορές είναι πρόθυμο να δώσει συνέχεια ή να πάρει ένα στοιχείο του και να το εξερευνήσει ή να το σπάσει,..... απαραίτητο πάντα είναι να περιμένουμε πρώτα τη συνεισφορά του τυφλοκωφού ατόμου, και μετά να δίνουμε συνέχεια στο παιχνίδι. Ο σκοπός αυτού του παιχνιδιού είναι να διευρύνει την προσοχή και το μέρος της μνήμης των συναναστροφών του ατόμου. Την ίδια στιγμή αναπτύσσει τρόπους χρησιμοποίησης μη λεκτικής επικοινωνίας σώματος.

Τα παιχνίδια διαλόγου δημιουργούν συνθήκες εκμάθησης για ανταλλαγή επικοινωνίας – «εσύ γυρίζεις το σώμα σου / εγώ γυρίζω το σώμα μου». Στην αρχή μόνο ο ικανός παρτενέρ μπορεί να σηκώσει στην πλάτη του το παιχνίδι, και γι' αυτό το λόγο είναι υπεύθυνος για την ανάπτυξη της παρτιτούρας. Η μίμηση χρησιμοποιείται συχνά για να γίνει κατανοητή αυτή η δομή. Ο παρτενέρ ελέγχει το χρόνο μεταξύ της δραστηριότητας και ανταπόκρισης του τυφλοκωφού ατόμου. Τα παιχνίδια διαλόγου πρέπει να συνεχίσουν να αναπτύσσονται και να συμπεριλάβουν τα αντικείμενα που μοιράζονται. Αυτή είναι μια πολύ σημαντική δραστηριότητα όπου έχει να κάνει με το στοιχείο της συναναστροφής. Αυτό το στοιχείο είναι πολύ σημαντικό στην ανάπτυξη ικανότητας, για να μοιράζονται εμπειρίες και την αίσθηση της επικοινωνίας. Όταν ένα τυφλοκωφό άτομο ελέγχει την παρτιτούρα και ένα αντικείμενο - δίνει και παίρνει παιχνίδια - τότε ελέγχει και το διάλογο.

Τα παιχνίδια μεταφοράς ρόλου. Απαραίτητη προϋπόθεση πραγματοποίησης αυτού του παιχνιδιού είναι το να σκεφτόμαστε και το άλλο άτομο με το οποίο συναναστρεφόμαστε. Αυτό μας δίνει την ευκαιρία να χτίσουμε εμπάθεια, να αναπτύξουμε αυτοπεποίθηση, και να δημιουργήσουμε καταστάσεις για τη μεταφορά του ρόλου στην επικοινωνία. Για παράδειγμα: « Εγώ μιλάω σε σένα, και εσύ μιλάς σε μένα. Να ξέρεις ότι εγώ σε ακούω.»

Το μουσικό παιχνίδι: Ο Tony Heyes αναφέρει ότι η μουσική είναι ένας από τους πιο λειτουργικούς τρόπους ανάπτυξης της επικοινωνίας. Αποτελείται από πολλά στοιχεία:

- τον ήχο,
- τον τόνο
- τη δόνηση

- την κίνηση
- την στασιμότητα
- το ρυθμό
- το τέμπο
- την αρμονία
- τη δυναμική και
- τα συναισθήματα.

Η μουσική έχει δομή και έχει όλα τα στοιχεία της επικοινωνίας. Όταν παίζουμε μουσική θα πρέπει πρώτα από όλα να συντονίσουμε τα όργανά μας για να συνεργάζεται σωστά το ένα με το άλλο. Ακριβώς το ίδιο θα πρέπει να γίνεται και στην επικοινωνία όπου απαραίτητος είναι ο συντονισμός με τον παρτενέρ. Αυτός ο συντονισμός βοηθάει στο να βρούμε το ρυθμό του παρτενέρ και το τέμπο του, και αυτό θα μας οδηγήσει σίγουρα σε μια εμπειρία.

Τα θέματα εισάγονται και από τους δύο παρτενέρ. Υπάρχει μια ποικιλία θεμάτων. Εισάγοντας καινούρια στοιχεία μέσα σε ένα θέμα, αλλάζουμε σειρά στα σόλο μας, ανταποκρινόμαστε σε αυτά, και αυτοδημιουργούμε. Η μουσική μας δίνει ένα άριστο μέσο για να συνδεθούμε σε μια δραστηριότητα με τον παρτενέρ, και να μοιραστούμε τις ίδιες εμπειρίες. Γνωρίζοντας ο ένας τον άλλο, ανταποκρινόμαστε και δίνουμε αμοιβαία έμπνευση. Τα εργαλεία τα οποία χρησιμοποιούνται στο μουσικό παιχνίδι μπορεί να είναι αντικείμενα που μοιράζονται στη συναναστροφή.

2.11. ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ.....

ΜΕ ΗΧΟΥΣ. Η επιτυχία των ηχητικών παιχνιδιών εξαρτάται από τα υπολείμματα ακοής του παιδιού και από τα ενδιαφέροντά του για τους ήχους. Ακολουθούν οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς και κάποιες ιδέες για δραστηριότητες:

1. Παίξτε με παιχνίδια που κάνουν ήχους.
2. Να παρατηρείτε τις αντιδράσεις του παιδιού όταν ένας μουσικός ήχος αρχίζει και όταν ένας μουσικός ήχος σταματάει. Να κατευθύνετε την προσοχή του σε αυτόν.
3. Βοηθήστε το παιδί να κοιτάξει, να ακούσει και να αισθανθεί την πηγή του ήχου.
4. Παίξτε με ήχους που παράγονται από το σώμα όπως να κάνετε παλαμάκια, να χτυπήσετε κάποια αντικείμενα στο τραπέζι...
5. Κάνετε ευχάριστο το παιχνίδι με τους ήχους δίπλα στο αυτί του, ή με το χέρι του στα χείλη σας ή με το πρόσωπό του κοντά στο δικό σας, έτσι ώστε να αισθανθεί και να δει καθώς επίσης και να ακούσει.
6. Εργαστείτε προς την ικανότητα του παιδιού να «ξυπνά» σε κάθε ήχο και να φθάνει το αντικείμενο που παράγει ήχο, χωρίς να το βλέπει.
7. Εάν διαπιστώσετε ότι το παιδί παρατηρεί τον ήχο του περιβάλλοντος, πάρτε το παιδί και πήγαινε το στην πηγή εάν είναι δυνατόν. Επαναλάβετε τον ήχο και την κίνηση προς την πηγή, για να γνωρίσει το παιδί σιγά σιγά τι έχει προκαλέσει τον ήχο.
8. Όταν ο ήχος είναι αρκετά δυνατός και συνδέεται με δόνηση, βοηθήστε το παιδί να αισθανθεί τη δόνηση αυτή, όχι μόνο με τα χέρια αλλά και με το σώμα του.
9. Εάν το παιδί ακούει κι απολαμβάνει τη μουσική, τότε παρέχετε σε αυτό μια ποικιλία μουσικών ακουσμάτων.
10. Τραγουδήστε κοντά στο αυτί του. Να κάνετε κάποιες κινήσεις ρυθμικές σύμφωνα με το ρυθμό του τραγουδιού.
11. Να τον καλείτε με το όνομα του πριν κατευθύνετε την προσοχή του με αφή ή με όραση.

2.12. ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ.

Ως εκπαιδευτικοί θα πρέπει καθημερινά να προσπαθούμε να διαμορφώσουμε μια θετική στάση του τυφλοκωφού ατόμου με το περιβάλλον, μέσα από εμπειρίες που θα του εξασφαλί-

σουν επιτυχημένες κινήσεις μέσα σε αυτό. Οι εμπειρίες αυτές για να είναι ουσιαστικές πρέπει να βασίζονται σε δραστηριότητες της καθημερινής ζωής του μαθητή.

Προσανατολισμός : πώς να κατανοούμε με ακρίβεια το περιβάλλον

Κινητικότητα : πώς να κινούμαστε με ασφάλεια στο περιβάλλον

Τρόποι με τους οποίους μπορούμε να βοηθήσουμε τα τυφλοκωφά άτομα να οργανώσουν και να κατανοήσουν τον κόσμο γύρω τους :

1. σύνδεση με το περιβάλλον μέσα από τον εαυτό μας.
2. κατανόηση γραμμής της κατεύθυνσης
3. υπολογισμός της απόστασης
4. διατήρηση του προσανατολισμού
5. έλεγχος αλλαγής πορείας
6. αντίληψη περιοχών της κοινότητας, του σπιτιού, της γειτονιάς, διασταυρώσεις, φωτεινοί σηματοδότες, λεωφορεία,...
7. οργάνωση όλων των αισθήσεων σε ότι βαθμό υπάρχουν για τη συλλογή πληροφοριών.

Οι δάσκαλοι κινητικότητας πρέπει να βρίσκουν την αναγκαία ισορροπία ανάμεσα στην υπερπροστασία και την ανάπτυξη του ατόμου, και στην ασφάλεια και τους πιθανούς κινδύνους.

Βοηθήματα προσανατολισμού και κινητικότητας:

Ο οδηγός που «βλέπει» και ονομάζεται «επαγγελματίας» είναι το πιο ασφαλές και αξιόπιστο «βοήθημα» για τις μετακινήσεις ενός τυφλοκωφού. Παρ' όλα αυτά όμως έχει και αρνητικές συνέπειες επιφέροντας μεγαλύτερο βαθμό εξάρτησης.

Ο οδηγός πρέπει να είναι ένα έμπιστο πρόσωπο με σεβασμό και υπευθυνότητα, να έχει ενημερωθεί σε πολλές και διαφορετικές τεχνικές και να εγγυάται την ασφάλεια του ατόμου. Πρέπει επίσης να :

1. γνωρίζει το επικοινωνιακό μέσο που χρησιμοποιεί ο τυφλοκωφός
2. απευθύνεται στο άτομο που συνοδεύει πάντα με το όνομά του
3. είναι πρόθυμος να απαντάει σε όλες τις ερωτήσεις, σχετικές με λεπτομέρειες του περιβάλλοντος
4. μην παίρνει αποφάσεις σε σχέση πάντα με το άτομο που οδηγεί
5. ενημερώνει πάντα για το πότε φεύγει και πότε έρχεται
6. είναι πιστός στα ραντεβού του.

Το μπαστούνι. Έχει αναγνωριστεί σα σήμα κατατεθέν του τυφλού και τυφλοκωφού ατόμου. Πρέπει να τονιστεί ότι ο χρωματισμός του μπαστουниού του τυφλοκωφού είναι άσπρο με κόκκινες ρίγες.

Έχει εξελιχθεί σε αποτελεσματικό βοήθημα για τη μετακίνηση. Όταν ο κάτοχός του ξέρει να το χρησιμοποιήσει, είναι σε θέση να εντοπίσει κάθε αντικείμενο που αποτελεί εμπόδιο σε μια διαδρομή, να αντιδράσει έγκαιρα και να το αποφύγει.

Ο χαρακτηριστικός ήχος του μπαστουниού όταν έρχεται σε επαφή με τα άλλα αντικείμενα, επιτρέπει στο άτομο με τη μειωμένη όραση και ακοή να συλλέξει πληροφορίες σε σχέση με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αντικειμένων. Η συγκέντρωση αυτών των πληροφοριών βοηθάει τον τυφλοκωφό να κάνει εκείνους τους απαραίτητους συσχετισμούς με τους οποίους θα κατανοήσει το χώρο και την απόσταση που πρέπει να διανύσει.

Η σωστή χρήση του μπαστουιού μπορεί να προσφέρει ανεξαρτησία και αυτοπεποίθηση.

2.13. ΚΙΝΗΣΗ ΓΕΜΑΤΗ ΣΚΟΠΟ.....

ΙΔΕΕΣ

- αναγνωρίστε τη σημαντικότητα της κίνησης.
- εισάγετε από νωρίς κίνηση γεμάτη νόημα
- εκμεταλλευτείτε τις φυσιολογικές ευκαιρίες για κίνηση
- διδάξτε αυτοπροστατευτικές ικανότητες
- συνεχώς ενθαρρύνετε το μαθητή να κινείται και να εξερευνά
- βοηθήστε το μαθητή να μάθει να κάνει επιλογές
- συμπεριλάβετε την οικογένεια στην κινητική καθοδήγηση.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΔΑΞΕΤΕ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΓΕΜΑΤΗ ΣΚΟΠΟ.....

- ξεκινήστε από νωρίς να ενθαρρύνετε την κίνηση
- δηλώστε λειτουργικές ικανότητες
- ενθαρρύνετε την ανεξαρτησία
- εκμεταλλευτείτε τη χρήσιμη όραση του παιδιού ή και την ακοή του και τα προτεινόμενα συστήματα επικοινωνίας
- χρησιμοποιήστε ένα μεταφραστή εάν τον χρειάζεστε
- μάθετε νοηματική γλώσσα ή απτή νοηματική γλώσσα
- βεβαιωθείτε ότι οι αρχικές διαδρομές τις οποίες μαθαίνει ο μαθητής είναι ευθείες, απλές και αδιάσπαστες,
- βεβαιωθείτε ότι ο μαθητής χρησιμοποιεί όλες τις πιθανές αισθητήριες πληροφορίες ώστε να καθορίσει ποια είναι η θέση του στο περιβάλλον.

- βεβαιωθείτε ότι η καθοδήγηση είναι συνεπής και επαναλαμβανόμενη
- βεβαιωθείτε ότι ο μαθητής έχει κίνητρο να μάθει
- βεβαιωθείτε ότι ο μαθητής αναπτύσσει την αυτοπεποίθηση μέσω της ενθάρρυνσης του για να χρησιμοποιήσει κινητικές ικανότητες γεμάτες νόημα.
- γνωρίστε τα άτομα στο σχολείο που μπορούν να σας βοηθήσουν να αναπτύξετε τα προγράμματα κίνησης γεμάτα νόημα.
- αποκτήστε τις υπηρεσίες ενός καθοδηγητή ο οποίος έχει προσόντα στον προσανατολισμό και την κινητικότητα
- συμπεριλάβετε τους μαθητές και τις οικογένειές τους σε μέλη της εκπαιδευτικής ομάδας που πρέπει να δείχνουν και να μεταφέρουν τις απόψεις τους με πειθαρχία.

Σημαντικές οδηγίες.

Η πειθαρχία είναι μια διαδικασία εκμάθησης για το παιδί σου.
 Η ανταμοιβή είναι μια καλή και θετική συμπεριφορά όταν αυτή μπορεί να γίνει.
 Προσπάθησε να ελέγχεις το θυμό σου με το παιδί. Ο θυμός είναι μια ευκαιρία για το παιδί για να βγάλει επίσης θυμό.
 Συνέχισε να μιλάς στο παιδί σου καθώς κάνετε σύμβολα.
 Να δουλεύεις σε καθημερινή βάση με το παιδί σου.
 Βοήθησε το παιδί σου να χτίσει την αυτοπεποίθησή του.

2.14. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙ.....

Η ικανότητα των μαθητών οι οποίοι είναι τυφλοκωφοί να επικοινωνήσουν εκφραστικά και δεκτικά, είναι πολύ σημαντική σε μια διαδικασία μετακίνησης για ένα ασφαλές και επιτυχημένο ταξίδι.

Η εκπαιδευτική ομάδα σε συνεργασία πάντα με τους γονείς θα πρέπει να έχει φροντίσει ώστε τα θέματα της εκφραστικής και της δεκτικής επικοινωνίας που σχετίζονται με το ταξίδι, να εμπεριέχονται μέσα στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του μαθητή.

Τι είναι το ανεξάρτητο ταξίδι;

Πριν από λίγα χρόνια ήταν ασυνήθιστο και φάνταζε αδύνατο για τους πολλούς, τυφλοκωφά άτομα να ταξιδεύουν μόνοι. Σήμερα, λόγω:

- της αυτονομίας των τυφλοκωφών ατόμων
- των καινοτόμων προγραμμάτων
- των πηγών από τους καθοδηγητές
- της υποστήριξης από την οικογένεια
- του πιο ενημερωμένου κοινού
- των προσπαθειών που γίνονται για θετική νομοθέτηση των σχετικών θεμάτων....

αμέτρητοι άνθρωποι με οπτικές και ακουστικές αναπηρίες καθώς και άλλοι πολλοί με επιπρόσθετες αναπηρίες συνεργάζονται στη δουλειά, στα μαγαζιά για αγορές, στους εράνους, πηγαίνουν στο γιατρό και στο κομμωτήριο, κάνουν επισκέψεις σε φίλους και συγγενείς μόνοι τους και ανεξάρτητοι. Αυτές οι μετακινήσεις μπορεί να γίνονται με :

- τα πόδια (όταν δεν υπάρχει κινητική αναπηρία)
- αναπηρικές καρέκλες (όταν υπάρχει κινητική αναπηρία)
- τα μέσα μαζικής μεταφοράς
- με ιδιωτικά λεωφορεία.(Michaud,1990, Sauerburger,1993).

Για να προετοιμάσουμε τους μαθητές να γίνουν ικανοί ταξιδιώτες όταν ενηλικιωθούν, τα μέλη μιας εκπαιδευτικής ομάδας χρειάζονται να φυλάξουν τις ακόλουθες ικανότητες στο μυαλό τους, επειδή αυτές οι ικανότητες θα πρέπει να αναπτυχθούν κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας:

1. επαγρύπνηση του περιβάλλοντος
2. κινητικές ικανότητες

3. επικοινωνιακές ικανότητες
4. ικανότητες προσανατολισμού
5. ικανότητες για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες
6. ικανότητες για το χειρισμό απρόσμενων καταστάσεων ή αναγκών.

Αλλά το ανεξάρτητο ταξίδι δεν σημαίνει πάντα να ταξιδεύει κάποιος μόνος ή χωρίς τη βοήθεια των άλλων. Κάποτε κάποιος χρειάζεται κάποιο είδος βοήθειας για να ταξιδέψει μόνος του και να ενημερωθεί μερικές φορές αν έφτασε στον προορισμό του.

Ένα κρίσιμο στοιχείο στην ικανότητα του ανεξάρτητου ταξιδιού, είναι η ικανότητα του να επικοινωνεί κάποιος με άλλους όταν χρειάζεται βοήθεια.

2.15. ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ.

Τα παιδιά ξεκινούν να μαθαίνουν σχετικά με τις κοινότητές τους σε μια αρχική ηλικία, καθώς αυτά συνοδεύουν τις οικογένειες τους σε εξωτερικές δραστηριότητες. Οι δάσκαλοι και οι οικογένειες νεαρών τυφλοκωφών παιδιών, χρειάζεται να βασιστούν σε συγκεκριμένες στρατηγικές ώστε να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά μαθαίνουν και αποκτούν κοινοτική και περιβαλλοντολογική επαγρύπνηση.

Κατά τη διάρκεια αυτών των «ταξιδιών», να κατευθύνετε την προσοχή των μαθητών σε χαρακτηριστικά εξωτερικού περιβάλλοντος, όπως:

- τα σήματα της κίνησης
- τα κουτιά της αλληλογραφίας
- τα κεφαλόσκαλα
- τους δρόμους στους οποίους οδηγούμε,

και δώστε σε αυτά ευκαιρίες να έχουν εμπειρίες από τα παραπάνω περιβαλλοντολογικά στοιχεία, οποτεδήποτε αυτό είναι δυνατό.

Ακολουθεί **μια λίστα** για να εξερευνήσετε κάποιες ιδέες:

1. σπίτι
2. πολυκατοικία
3. γκαράζ
4. μέτρο μέτρησης
5. δρόμος
6. ένα οικοδομικό τετράγωνο
7. το γρασίδι
8. οι φράχτες
9. το πεζοδρόμιο
10. οι γωνίες
11. οι τοίχοι
12. τηλεφωνικοί θάλαμοι
13. τα σήματα των φαναριών
14. τα σήματα των δρόμων
15. η στροφή
16. κουτιά αλληλογραφίας
17. η διασταύρωση

2.16. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

1. ΑΝΑΠΤΥΞΤΕ ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.....

Όλοι, είναι πολύ πιθανό να βαδίζουμε πέρα από τα συνήθη όριά μας με τη βοήθεια των ανθρώπων που εμπιστευόμαστε. Αφιερώστε χρόνο και κάνετε μια προσπάθεια να χτίσετε καλή υποστήριξη σε μαθητές. Να είστε ενήμεροι των παραγόντων που μπορεί να επηρεάσουν την ποιότητα των αλληλοεπιδράσεων, όπως:

- οι αρέσκειες και οι δυσαρέσκειες ενός μαθητή,
- η έκταση της προσοχής,
- η γενική υγεία,
- το επίπεδο της τόλμης για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα ή για ένα περιβάλλον, καθώς και
- η ψυχοσύνθεσή σας και το επίπεδο άνεσης

και κάνετε ανάλογες προσαρμογές σε αυτά όταν είναι απαραίτητο.

Ένα ελαφρύ χτύπημα στην πλάτη ή μια αγκαλιά για παράδειγμα, είναι σημαντικά γιατί ο μαθητής μπορεί να μην είναι ικανός να δει το χαμόγελό της έγκρισης, ή να ακούσει τον έπαινό σας.

2. ΠΑΡΕΧΕΤΕ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ.....

Να είστε σίγουροι ότι ενημερώνετε τους μαθητές σας για τις δραστηριότητες με τις οποίες θα εμπλακούν όλη την ημέρα.

Μαθητές που είναι τυφλοκωφοί τις περισσότερες φορές χάνουν τα ακουστικά και οπτικά κατά συνθήκη στοιχεία, τα οποία θα μπορούσαν να τους βοηθήσουν να γνωρίζουν τι μπορεί να λάβει χώρα. Έχοντας κάποια πληροφόρηση σχετική με τις ημερήσιες δραστηριότητες, θα αυξήσουν την αίσθηση ασφάλειας και άνεσης σε αυτά.

3. ΕΠΙΤΡΕΨΤΕ ΕΞΤΡΑ ΧΡΟΝΟ.....

Λόγω των αναπηριών της όρασης και της ακοής του μαθητή, αυτός μπορεί να χρειάζεται επιπλέον χρόνο να λάβει, να επεξεργαστεί και να ανταποκριθεί σε πληροφορίες. Η απτή εξέταση λαμβάνει περισσότερο χρόνο από ότι λαμβάνει ένα γρήγορο βλέμμα, μια ματιά.

4. ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΣΥΝΕΠΕΙΣ.....

Εγκαθιδρύστε την αίσθηση της σειράς στην ημέρα ενός μαθητή κρατώντας τη διαδοχή των δραστηριοτήτων συνεπή. Η προβλεψιμότητα των γεγονότων μπορεί να μας οδηγήσει στην αυτονομία - ανεξαρτησία και ασφάλεια του μαθητή. Αυτό δε σημαίνει ότι θα πρέπει να κρατάτε ένα αυστηρό πρόγραμμα, απλά να είστε σίγουροι ότι ο μαθητής ενημερώνεται για τυχόν αλλαγές που μπορεί να λάβουν χώρα.

Είναι επίσης σημαντικό να χρησιμοποιείτε συνεπείς στρατηγικές διδασκαλίας. Οι λάθος μέθοδοι μάθησης μπορεί να είναι καταστροφικές για ένα τυφλοκωφό μαθητή.

Αναλύστε μια δραστηριότητα για να καθορίσετε τα πιο αποτελεσματικά βήματα διδασκαλίας για ένα μαθητή και με συνέπεια ακολουθήστε τα βήματα αυτά μέχρι ο μαθητής να μάθει την ικανότητα.

Επίσης θυμηθείτε να είστε συνεπείς σχετικά με τα σήματα, σινιάλα και σύμβολα που χρησιμοποιείτε με ένα μαθητή, ειδικά όταν χρησιμοποιεί νέες μεθόδους επικοινωνίας.

5. ΠΑΡΕΧΕΤΕ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΛΥΝΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....

Παρέχοντας ευκαιρίες για να κάνουν επιλογές, οι μαθητές μαθαίνουν πώς να αποκτούν τον έλεγχο του περιβάλλοντος και έχουμε επικέντρωση της προσοχή τους. Μπορείτε να αρχίσετε με απλές και φανερές επιλογές όπως για παράδειγμα το να επιλέξουν μεταξύ ενός προτιμώμενου και ενός μη προτιμώμενου φαγητού κατά τη διάρκεια του γεύματος.

Εάν ο μαθητής έχει κατακτήσει μια ικανότητα βοηθήστε τον να χτίσει το στόχο, με το να λύνει το πρόβλημα. Αλλάξτε τα χρησιμοποιούμενα υλικά σε μια συγκεκριμένη δραστηριότητα και επιτρέψτε στο μαθητή να βρει μια λύση στο πρόβλημα που παρουσιάζεται. Για παράδειγμα, εάν ένας μαθητής είναι ικανός να ντύνεται μόνος, μπορείτε να του γυρίσετε τη ζακέτα ανάποδα ή να του δώσετε ένα μικρότερο ζευγάρι κάλτσες στη γυμναστική. Προσέξτε όμως! Οι κινήσεις να είναι λεπτές και όχι ακραίες!

Να παρέχετε βοήθεια όποτε χρειάζεται και πάντα επιλέξτε μια ικανότητα που έχει ήδη κατακτηθεί για τη λύση ενός προβλήματος σε μια δραστηριότητα.

Κάνοντας επιλογές και λύνοντας προβλήματα, παρέχετε φυσιολογικές ευκαιρίες για το χτίσιμο επικοινωνίας και ικανότητες κίνησης γεμάτες νόημα.

Συμπεριλάβετε αυτές στα σχέδια διδασκαλίας σας.....

ΘΥΜΗΘΕΙΤΕ :

Ο εκπαιδευτικός αποβλέπει σε ολική προσέγγιση των λειτουργιών του μαθητή. Εάν έχετε προχωρήσει αρκετά τότε μπορείτε να στοχεύετε σε : κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη, αδρή και λεπτή κινητικότητα, επικοινωνία και ανάπτυξη της γλώσσας, γνωστική ανάπτυξη, αντιληπτική ανάπτυξη, προσανατολισμό και κινητικότητα, και καθημερινές δεξιότητες.